

ETELÄ-SUOMEN MERIKALASTAJAIN LIITTO

Mariankatu 18 A 10, 48100 Kotka. Puh. (05) 218 24 22, 0500-253 261. Fax (05) 218 22 29
Kotisivu: www.merikala.fi. Sähköposti: etunimi.sukunimi@kymp.net. Y-tunnus: 0223382-8

LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyyntönne
Asia: Lausunto kalastuslain hallituksen esitysluonnoksesta

Olemme vastaanottaneet lausuntopyyntönne ja tutustuneet ehdotukseen uudesta kalastuslaista. Asiaa on käsitelty Etelä-Suomen Merikalastajain Liiton johtokunnassa ja olemme kuulleet ehdotuksen johdosta jäsenyhteisöjamme ja toteamme lausuntonamme asiasta seuraavaa.

Pidämme erittäin tarpeellisena, että velvollisuus kalastuksenhoitomaksun suorittamiseen laajennetaan koskemaan myös 65 vuotta täyttäneitä. Kun otetaan huomioon väestön ikärakenteen kehitys, 65 vuotta täyttäneiden pitäminen maksuvelvollisuuden ulkopuolella johtaisi alan rahoituksen kannalta kestävämpään tilanteeseen.

Vaikka kalastuksenhoitomaksun nimi muutettaisiin kalastonhoitomaksuksi, ruotsinkielinen nimi tulee säilyttää muodossa 'fiskevårdsavgift'. Tämä vastaa sisällöltään kalastonhoitomaksua ja on yhtenäinen myös Ruotsissa käytettävän terminologian kanssa.

Kysymystä ns. yhden kortin järjestelmästä on käsitelty Etelä-Suomen Merikalastajain Liiton johtokunnassa 12.12. ja 30.12.2013 ja toteamme yksimielisenä kantanamme, että kalastonhoitomaksua suoritettaessa tulee olla mahdollista valita, maksaako valtakunnallisesta viehekalastusoikeudesta vai pelkän perusosan. Viehekalastusoikeudessa voi myös eritellä sisävesialueen ja merialueen erikseen, niin kuin Pirkanmaan Kalatalouskeskus on esittänyt.

Yhteisen vesialueen osakas voi luovuttaa kalastusoikeuttaan eteenpäin. Mielestämme ensisijaisena tavoitteena tulisi kuitenkin olla, että kalastusluvut kulkisivat osakaskunnan päätöksenteon kautta. Osakkaan tekemistä luovutuksista tulee mielestämme pääsääntöisesti ilmoittaa osakaskunnalle. Emme kannata ehdotusta, jonka mukaan vasta yli vuoden mittaisista luovutuksista tulisi tehdä ilmoitus. Osakaskuntien pyydysmerkit ovat yleensä voimassa vuoden, joten tämä merkitsisi, että

juuri kenenkään ei tarvitsisi ilmoittaa luovutuksistaan. Määräaikana voisi olla kaksi viikkoa tai kuukausi. Se, että luovutuksista sovitaan mieluummin suullisesti kuin kirjallisesti, voi johtua siitä, että luovutuksessa liikkuvasta rahasta ei haluta kirjoittaa kuittia. Kalastuslaissa ei kuitenkaan pitäisi suosia harmaata taloutta. Yhteisen vesialueen osakkaan suullisesti myöntämät luvat voivat muodostua ongelmaksi myös kalastuksen valvonnan kannalta. Luovutettua kalastusoikeutta käytettäessä pyydysmerkistä tulisi ilmetä sekä luovuttajan että luovutuksen saajan nimi, jos osakaskunnalle ei ole muuten ilmoitettu luovutuksesta.

Kaupallisen kalastuksen luvat tulee jatkossakin hankkia ensisijaisesti suoraan vesialueen omistajalta. Ei saisi myöskään syntyä sellaista tilannetta, että kaupallisen kalastuksen ykkösryhmään kuuluva henkilö syrjäyttäisi ELY-keskuksen myöntämällä luvalla jollakin alueella vanhastaan kalastusta harjoittavan henkilön, joka ei täytä laissa asetettavaksi esitettyä tulorajaa. Mikäli alueellinen lupa kaupallisen kalastuksen harjoittamiseen luodaan, tulee alueellinen lupa kalastusopastointiaan yhtenäistää samankaltaiseksi sen kanssa.

Pidämme hyvänä, että äänioikeus kalatalousalueen kokouksessa porrastetaan luonnoksessa esitetyllä tavalla vesialueen koon mukaan. Porrastuksen jälkeen ei ole tarpeellista rajoittaa pienten (alle 100 ha) osakaskuntien oikeutta osallistua alueen päätöksentekoon.

Lakiehdotuksen 41 §:ssä esitetään, että pyydysyksiköistä säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Emme pidä kuitenkaan järkevänä, että eri pyydyksillä olisi valtakunnallisesti kiinteät yksikköarvot. Esimerkiksi trooli ei herätä merialueella samanlaisia intohimoja kuin sisämaan muikkuvesillä. Trooleja voi olla myös hyvin monen kokoisia pienen perämoottoriveneen perässä vedettävistä tuhansien jalkojen suuruisiin.

Pidämme hyvänä, että koulun tahallinen tartuttaminen kalaan ulkopuolelta tulee kielletyksi (myös mateen kalastuksessa). Sen sijaan atrain- ja harppuunakalastuksen kevätkieltoa emme pidä tarpeellisena.

81 §:n 3) kohdassa esitetään, että kalastonhoitomaksuvaroja voidaan käyttää kalatalousalan neuvontapalvelujen järjestämiseksi toteutettavista hankkeista aiheutuviin kustannuksiin. Esitämme, että sanamuoto muutetaan muotoon ”kalatalouden neuvontapalveluista aiheutuviin kustannuksiin”. Kalatalouden neuvontaa esimerkiksi lupajärjestelmästä ja kalastuslainsäädännöstä joudutaan toistamaan vuodesta toiseen melko samantyyppisenä eikä kyseessä siten ole varsinainen hanketoiminta.

Lain 87 §:ssä esitetty tuloraja kaupallisen kalastuksen ykkösryhmän määrittelyssä on liian korkea. Esitämme, että rajaksi otetaan puolet arvonlisäverolain 3 §:n 1 momentissa säädetystä määrästä. Arvonlisäverolain 3 §:n 1 momentissa säädetty määrä on tällä hetkellä 8.500 euroa. Lakiesityksen perusteluissa esitetään, että kyseisen tulorajan ylittävää toimintaa voidaan pitää yritysmäisenä ja siitä saatavaa tuloa elinkeinon harjoittamisen kannalta merkityksellisenä. Käytännössä monien kalastajien tulot ovat hyvin pieniä ja kalastuksen lisäksi tuloja voi tulla esimerkiksi maataloudesta ja venekuljetuksista. Esimerkiksi henkilö, jonka tuloista puolet tulee kalastuksesta ja puolet muualta, ei lakiehdotuksen mukaan harjoittaisi yritysmäistä toimintaa, vaikka hänen tulonsa olisivat kaksinkertaiset arvonlisäverorajaan verrattuna. Myös kalastusrajoitukset, ostoboikotit ja haittaeläinten aiheuttamat vahingot vaikeuttavat tulorajan saavuttamista. Kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain soveltamisesta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että nykyisen lain mukaan päätoimiseksi kalastajiksi luokiteltuja henkilöitä, joiden tulot voivat olla jopa sataprosenttisesti kalastuksesta, jää arvonlisäverolaissa määritellyn rajan alapuolelle. Monet heistä ovat saaristossa vakituisesti asuvia henkilöitä, joilta lakiehdotus uhkaa viedä mahdollisuuden heidän

tärkeimmän työvälineensä isorysän käyttöön. Liian korkea tuloraja ei edistä kalan saatavuutta markkinoille ja se voi jopa uhata ilman tieyhteyttä olevien saarten pysymistä asuttuina.

Lain 90§:ssä esitetään säädettäväksi, että muut kuin kaupalliset kalastajat eivät saisi harjoittaa sisävesiltä kalastamansa tai lukuunsa kalastetun saaliin ensimyyntiä lukuun ottamatta yhtä enintään viiden kilon erää vuorokaudessa, joka myydään suoraan lopulliselle kuluttajalle. Merialueella kalaa myyvät on jo aikaisemmin velvoitettu ilmoittautumaan kalastajarekisteriin. Järjestelmä on toiminut hyvin ja vähentänyt harmaata taloutta. Myös muussa elintarviketuotannossa on rekisteröitymisvelvoite. Emme pidä sisävesille esitettävää poikkeusta tarpeellisenä. Viiden kilon erä päivässä voi olla rahalliselta arvoltaan aika suuri, jos kyseessä ovat esimerkiksi ravut, fileet tai mäti.

Yksi alan ongelmista on pienien vesialueyksiköiden suuri määrä. Näistä suuri osa on järjestäytymättömiä yhteisiä vesialueita. Lakiehdotus ei tuo ratkaisua kalastuksen järjestämiseen näillä vesialueilla.

On hyvä, että lain valmistelussa tunnustetaan tarve kalakantojen luontaisen lisääntymisen vaalimiseen. Tätä korostettaessa saattaa kuitenkin unohtua, että vaelluskalojen lisääntymismahdollisuudet ovat monin paikoin niin huonot, että istutuksiakin tarvitaan nyt ja tulevaisuudessa.

Laista tulisi selvemmin ilmetä, mitä alueita erityiset kalastusetuudet koskevat.

Metsähallituksen, ELY-keskusten ja Rajavartiolaitoksen tehtävät tulevassa kalatalouden organisaatiossa menevät osittain päällekkäin. Tästä uhkaa muodostua sekava järjestelmä, jossa on vaikea löytää henkilöä, johon ottaa yhteyttä.

Kotkassa 23. tammikuuta 2014

Toiminnanjohtaja

Teemu Tast